

УДК 338.2(476) + 316.42(476)

РАСПРАЦОЎКА КУБІКА АБАРОНЕНАСЦІ ПРЫ
ЗАБЕСПЯЧЭННІ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЙ БЯСПЕКІ
DEVELOPMENT OF CUBE SECURITY, WHILE ENSURING
SOCIO-ECONOMIC SECURITY

Д.М. Швайба, канд. экон. наук

Беларускі нацыянальны тэхнічны універсітэт, г. Мінск, Беларусь

D. Shvaiba, Ph.D. in Economics

Belarusian national technical University, Minsk, Belarus

Кубік абароненасці мае магчымасць быць прадстаўлены ў любой памернасці. Усё залежыць ад колькасці класіфікацыйных прыкмет. У сувязі з тым, што трохмерная мадэль больш звыкая ва ўспрыманні, то яна і настолькі распаўсюджаная. Разнавіднасцяў гэтых кубікаў даволі вялікая колькасць.

Cube security has the ability to be represented in any dimension. All depends on the number of classification features. Due to the fact that the three-dimensional model more familiar in the perception, it is so widespread. Varieties of these cubes a fairly large number.

УВЯДЗЕННЕ

У дактрыне абароненасці шырокае распаўсюджванне нясе візуальнае ўяўленне доследных элементаў цяжкасцяў. Асаблівай вядомасцю карыстаецца трохмернае графічнае прадстаўленне ў форме разнастайных кубікаў бяспекі: кубікаў верагодных небяспек, кубікаў сродкаў забеспячэння бяспекі і г. д..

ФАРМИРАВАННЕ КУБІКА АБАРОНЕНАСЦІ

Так, да прыкладу, пры апісанні верагодных небяспек, магчыма, прымаць да увагі разнастайныя моманты: стаўленне да дзейнасці чалавека, вынікі, сферы праявы і г. д. У следстве гэтага пры сістэмнай структурызацыі верагодныя небяспекі прадстаўляюцца ў форме, да прыкладу, трохмернага аб'екта ў каардынатах (X, Y, Z) : X - стаўленне да дзейнасці чалавека, Y - вынікі, Z - вобласць праявы. Для нагляднасці гэты аб'ект дзеліцца на 2-ве падпрасторы - сігмент ўнутраных небяспек і сігмент знешніх небяспек. Усякай кропцы трохмернага аб'екта ставіцца ў суадносіны канкрэтны паказчык

Секция «ЭКОНОМИКА АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА»

верагоднасці праявы адпаведнай небяспекі. Дадзеная магчымасць ёсць функцыя часу.

Галоўныя класіфікацыйныя элементы (прыкметы) небяспек акрамя гэтага адлюстроўваюць восьмі трохмернага аб'екта: X - выгляд небяспекі, Y - аб'екты забеспячэння бяспекі, Z – метады і спосабы забеспячэння бяспекі. Адкладаючы на кожнай з васьмі найбольшую на гэтым этапе колькасць пазіцый, выяўленых па экспертных ацэнак або з тэарэтычных, прагнозных, аналітычных значэнняў атрымаем абмежаваны сігмент - памер запатрабаванняў у абароненасці. Каардыната ўсякай кропкі дадзенай вобласці мае магчымасць быць супастаўленая з адпаведнымі фармалізаванымі асаблівасцямі пэўнага абараняючага аб'екта і абраныя тыя элементы, якія і абумовяць структуру забеспячэння бяспекі дадзенага аб'екта, а, значыць, і структуру службы забеспячэння абароненасці, якая абслугоўвае іх.

Кубік абароненасці дазваляе выявіць ліміты, што накладваюцца патрэбамі і здольнасцямі арганізацыі. Акрамя гэтага, плоскасць, якая абмяжоўвае сігмент запатрабаванняў у абароненасці, мае складанае апісанне. Яе вывучэнне ставіць асобную задачу для канкрэтнай арганізацыі.

Разгорткі мадэлі па плоскасцях XOY , XOZ і YOZ могуць мець прыкладное значэнне [1].

На базе разгорткі ў плоскасці XOY можна выявіць пагрозы, найбольш верагодныя для абараняючага аб'екта.

Акрамя гэтага, на гэтай разгортцы можна выявіць самыя ўразлівыя аб'екты абароны (табліца 1).

Табліца 1 – Разгортка кубіка абароненасці ў плоскасці XOY – «аб'екты абароны, пагрозы абароненасці»

	Пагроза 1	Пагроза 2	Пагроза 3	Пагроза 4	...
Аб'ект 1					
Аб'ект 2	+		+	+	
Аб'ект 3		+		+	
Аб'ект 4	+		+		
Аб'ект 5			+	+	
...					

Крыніца: распрацоўка аўтара

Секция «ЭКОНОМИКА АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА»

Разгортка ў плоскасці XOZ уяўляе магчымасць прааналізаваць якасць структуры абароны пры наяўнасці таго ці іншага віду небяспекі для аб'екта (табліца 2).

Табліца 2 – Разгортка кубіка абароненасці ў плоскасці XOZ – «сродкі абароны, пагрозы абароненасці»

	Пагроза 1	Пагроза 2	Пагроза 3	Пагроза 4	...
Сродак 1					
Сродак 2	+		+	+	
Сродак 3		+		+	
Сродак 4	+		+		
Сродак 5			+	+	
...					

Крыніца: распрацоўка аўтара

Разгортка ў плоскасці YOZ уяўляе магчымасць падбору канкрэтных сродкаў абароны ў дачыненні да разнавіднасці абараняючага аб'екта (табліца 3).

Табліца 3 – Разгортка кубіка абароненасці ў плоскасці YOZ – «аб'екты абароны, сродкі абароны»

	Сродак 1	Сродак 2	Сродак 3	Сродак 4	...
Аб'ект 1					
Аб'ект 2	+		+	+	
Аб'ект 3		+		+	
Аб'ект 4	+		+		
Аб'ект 5			+	+	
...					

Крыніца: распрацоўка аўтара

Дадзенае ўяўленне абароненасці дазваляе для ўсякага абараняючага аб'екта выявіць дапушчальныя варыяцыі магчымых небяспек, сродкаў і спосабаў забеспячэння бяспекі [2].

ЗАКЛЮЧЭННЕ

Наогул кажучы, кубік абароненасці мае магчымасць быць прадстаўлены ў любой памернасці. У сувязі з тым, што трохмерная

Секция «ЭКОНОМИКА АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА»

мадэль больш звыклая ва ўспрыманні, то яна і настолькі распаўсюджаная. Найбольш папулярная мадэль інфармацыйнай абароненасці МакКамбера (1991) [3] - тры вымярэнні куба адлюстроўваюць 3 га-лоўных вектара інфармацыйнай абароненасці:

- мэта абароненасці (класічная трыяда - канфідэнцыяльнасць, адзінства і даступнасць);
- стан інфармацыйнага масіва (апрацоўка, захаванне, перадача);
- ахоўныя меры (персанал, палітыка і практыка, тэхналогіі).

Але памернасць кубіка ніякім чынам не ўздзейнічае на аналітыку плоскасных (двухмерных) разгортак. У следстве гэтага, магчыма, прапанаваць асобныя матэматычныя метады, якія прадставяць магчымасць даказваць вынікі аналізу разгортак кубіка абароненасці.

ЛІТАРАТУРА

1. Швайба, Д. М. Механізмы забеспячэння сацыяльна-эканамічнай бяспекі / Д. М. Швайба // *Наука и инновации.* – 2018. – № 1 (179). – С. 31–34. Режим доступа: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=597095116095089023064024067106077002127063056052064082108094001005092107122114026075053003005120047011112021111068113002119120109082054028068109076072066073083120028041055009098125079127124075005102011015120064010010092091026124108122092071118118085092&EXT=pdf> (дата обращения 12.01.2018).

2. Швайба, Д. Н. Анализ составляющих социально-экономической безопасности / Д. Н. Швайба // *Проблемы управления* – 2017. – № 3 (65). – С. 96–102. Режим доступа: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=066097067102106081086007005097020124061045066084038066109098000011092116104120078093002050032125061099054066110120025118120069053081007021045116082104066089031000125022054036066026122111124064074003087102085084121007114065089112101112118013090007114123&EXT=pdf> (дата обращения 12.01.2018).

3. Швайба Д. Н. Анализ индикаторов социально-экономической защищенности // *Бюллетень науки и практики. Электрон. журн.* 2018. Т. 4. № 2 (25). С. 303-311. Режим доступа: <http://www.bulletennauki.com/shvaibad> (дата обращения 15.02.2018). DOI: 10.5281/zenodo.1173281